

ರಸಖುಷಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ -ಕಿಂಕಿಣಿ ವಚನ ಕವನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅನಾವರಣ

ಡಾ.ಎಸ್.ಶಶಿರೇಖಾ

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು

ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ

ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು. ತುಮಕೂರು.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ.

ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾವೊಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕಾವ್ಯ, ನಾಟಕ, ಸಣ್ಣಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ವಚನಕವನ, ಮಹಾಕಾವ್ಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಕುವೆಂಪು ಕೃಷಿ ನಡೆಸದ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವೇ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಕೊಡುಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ದೊರೆತಿದೆ. ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ಬಳಿಯ ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿಯವರು. ತುಂಗಾನದಿ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ಮಲೆಗಳು, ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿಯನ್ನು ಸುತ್ತವರೆದಿರುವ ದಟ್ಟವಾದ ಅರಣ್ಯ, ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟುವ ಪರ್ವತ ಪಂಕ್ತಿಗಳು, ಕುವೆಂಪು ಅವರನ್ನು ಪ್ರಕೃತಿ ಕವಿಯಾಗಿ ರೂಪಿಸಿವೆ. ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿ ಮನೆಯ ಸುಂದರ ವಾತಾವರಣ ನದಿ, ಬೆಟ್ಟ, ಕಾಡು, ಮಳೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಸೂರ್ಯೋದಯ, ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ, ಚಂದ್ರೋದಯ, ಕುವೆಂಪು ಕಂಡ ಪ್ರಕೃತಿ ಅವರ ಕವಿ ಚೇತನ ಉತ್ತುಂಗ ಶಿಖರಕ್ಕೇರಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಹೊಸ ಛಂದಸ್ಸು, ಹೊಸ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳು ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಯುವ ಚೇತನಕ್ಕೆ ಅಗಾಧ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು. 1922 ರಲ್ಲಿ 'ಬಿಗಿನರ್ಸ್ ಮ್ಯೂಸ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವನಗಳ ಸಂಕಲನವೊಂದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಐರಿಶ್ ಕವಿ ಜೇಮ್ಸ್ ಕಸಿನ್ಸ್ ಕವನಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡರೂ ಸಹ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ತಿಳಿಸಿ 'ನಿನ್ನ ತಾಯ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆ, ಉತ್ತಮ ಕವಿಯಾಗುವೆ' ಎಂದು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾತೆಯ ಅದೃಷ್ಟ ಕುವೆಂಪು ಮನಸ್ಸು ಜೇಮ್ಸ್ ಕಸಿನ್ಸ್ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿತು. ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಕವಿತೆಗಳ ಅನುವಾದವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ನಂತರ ಹೊಸ ಕವಿತೆಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಮೃದ್ಧವಾಯಿತು.

ಕುವೆಂಪು ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾವಪೂರ್ಣವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ದುಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಬಿಡಿ ಬಿಡಿ ಕವನಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತವೆ. ನೀಲಾಕಾಶ, ಮೋಡಗಳು, ಮಳೆ, ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳು, ಜಲಪಾತ, ನದಿ, ಬೆಟ್ಟ, ಗುಡ್ಡ, ಕಣಿವೆ, ಕಂದರಗಳು, ಹಸಿರು ಗಿಡ, ಮರ, ಬಳ್ಳಿ, ಹೂವು, ಹಣ್ಣು, ಕಾಯಿ, ಚಿಗುರು, ಎಲ್ಲವೂ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಣಗೊಂಡು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರಿಯರಿಗೆ ಅದ್ಭುತ ಅನುಭವವನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತವೆ. ನಿಸರ್ಗದ ಕವಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವ ಕುವೆಂಪು ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ನೀಡಿ 'ವಿಶ್ವ ಮಾನ^a' ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಕುವೆಂಪು ಅವರ

‘ಕೊಳಲು’ ‘ನವಿಲು’ ‘ಕಲಾಸುಂದರಿ’ ‘ಪ್ರೇಮಕಾಶ್ಮೀರ’ ‘ಜೀನಾಗುವ’ ‘ಚಂದ್ರ ಮಂಚಕೆ ಬಾ ಚಕೋರಿ’ ‘ಅನುತ್ತರಾ’ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳಲ್ಲಿ, ‘ಶ್ರೀರಾಮಾಯಣದರ್ಶನಂ’ ಮಹಾಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ, ‘ಕಾನೂರು ಹೆಗ್ಗಡತಿ’ ‘ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು’ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ, ‘ಲ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ಹಾಗೂ ‘ಮಲೆನಾಡಿನ ಚಿತ್ರಗಳು’ ಎಂಬ ಗದ್ಯ ಬರಹದಲ್ಲಿ ರಸ ಋಷಿ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಚಿತ್ರಣದ ದಾರ್ಶನಿಕ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಆರಾಧಕರಾದ ಕವಿಯು ‘ಕಿಂಕಿಣಿ’ ಕವನ ವಚನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ರಸಋಷಿಯ ತಲ್ಲೀನತೆ, ಭಾವ ತನ್ಮಯತೆ ಓದುಗರನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಕಿಂಕಿಣಿಯ ನಾದವು ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಆವರಿಸಿ ಓದುಗರನ್ನು ಮಂತ್ರಮಗ್ನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಕುವೆಂಪು ಅವರು 1946 ರಲ್ಲಿ ‘ಕಿಂಕಿಣಿ’ ವಚನ ಕವನ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ, ‘ಕಿಂಕಿಣಿ’ ಎಂದರೆ ಗೆಜ್ಜೆಯ ನಾದ ಎಂದರ್ಥ ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕಿರುಗೆಜ್ಜೆಯ ನಾದವನ್ನು ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪು ವಚನಕವನಗಳ ಮೂಲಕ ಸೆರೆಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಚನಕವನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ 60 ಬಿಡಿ ಬಿಡಿ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವಿಭಿನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಎರಕಹೊಯ್ದು ಕವಿಯ ಭಾವ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯೇ ಮುಖ್ಯವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ‘ಕಿಂಕಿಣಿ’ ಆಷಾಡ, ಸೂರ್ಯೋದಯ, ‘ಸಂಜೆಯ ದಿಬ್ಬಣ’ ‘ಮಂಜಿನ ಅವತಾರ’ ‘ಬೈಗು’ ‘ದಿಗಂತದೇವ’ ಮುಂತಾದ ವಚನ ಕವನಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಕುರಿತಾದ ಬರಹಗಳಾಗಿವೆ.

“ಏಳುತಿದೆ ಗೋಧೂಳಿ ಮಲೆಯ ಕಣಿವೆಯಲಿ ಬೈಗು ಬಾನಿಗೆ ಓಕುಳಿಯನೆರಚಿ” ಹಳ್ಳಿಯ ಹಟ್ಟಿಗೆ ದನಕರು ಹಿಂತಿರುಗುವಂತೆಯೇ ಅದೋ ಮುಗಿಲ ದೇವಗೋವು ಕಾಲ್ ನಡೆಯಂತಿವೆ ಪಶ್ಚಿಮಾಚಲದ ಕಾನ್ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಮರಮರಗಳಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತು ಕೂರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳುಲಿಯೊಡನೆ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ ಆಲಿಸಾ ಗೋಕಂಠ ಕಿಂಕಿಣಿಯ ನಿಕ್ಷಣದ ಪಂಕ್ತಿ. ಲೋಕ ಲೋಕಗಳನ್ನು ತನ್ನ ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಿಟ್ಟು ಜೋಗುಳವನುಲಿದು ತೂಗುತಿದೆ ಆ ಟಿಂ ಟಂ ಟಿಂಟಿಣಿಯ ಪಂತಿ!” (‘ಕಿಂಕಿಣಿ’ ಪುಟ. 1. ಉದಯರವಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಮೈಸೂರು.) ಬೈಗು ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿರುವ ಗೋಧೂಳಿಯ ಓಕುಳಿಯನ್ನು ಹಾಗೂ ದನಕರುಗಳು ಹಿಂದಿರುಗುವಾಗ ಎದ್ದಿರುವ ದೂಳನ್ನು ಸಮೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪಶ್ಚಿಮದ ಆಕಾಶವು ದೇವಗೋವುಗಳು ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುವಂತೆ ಓಕುಳಿಯನೆರಚಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದು ಪಕ್ಕಿಗಳ ನೀನಾದ, ಗೋವುಗಳ ಕಂಠದ ಧ್ವನಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಕಿಂಕಿಣಿಯ ನೀನಾದವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದು, ಲೋಕವನ್ನೇ ಕಿಂಕಿಣಿ ನಾದವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ತೂಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ರಸ ಋಷಿಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗೋಧೂಳಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ‘ಕಿಂಕಿಣಿ’ ನಾದ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಜೋಗುಳವೆಂದು ಕುವೆಂಪು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

‘ಆಷಾಡ ಸೂರ್ಯೋದಯ’ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸುವ ಕವಿ ಮಳೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯಾದ ಆಷಾಡದ ವಾಯುಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಉದಯದ ಶುಭ್ರತೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಶುಭ್ರ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ಹೊಳೆವ ಚಿನ್ನದ ಗಿಂಡಿಯನು ಕೈಲಾಂತು ಬಾನ ಕರೆಯಲಿ ನಿಂತು ನಲಿಯುವ ಮೂಡಣದ ದೆಸೆವೆಣ್ಣು, ಮೆಲ್ಲನೆಚ್ಚಿರುವ ತಿರೆಮಣ್ಣಿನ ಹಸುರುಡೆಯ ಮೇಲೆ ಚಿಮುಕಿಸುತ್ತಿಹಳು. ಹೊನ್ನೀರಿನೋಕುಳಿಯ ಇಬ್ಬನಿಕೋದ ನೆಲದ ಹಸುರು ತಣ್ಣನೆ ತೀಡುವ ತಂಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತಾ ಇತ್ತಾ ಒಲಿಯುತ್ತ ಹೊಂಬಿಸಿಲಲಿ ಜರತಾರಿಯಂತೆ ಮಿರುಗುತ್ತಿದೆ. (‘ಕಿಂಕಿಣಿ’ - ಪುಟ.2. ಉದಯರವಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಮೈಸೂರು) ಪೂರ್ವದ ದಿಕ್ಕಿನ ಹೆಣ್ಣು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಗಿಂಡಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕರೆಯಲಿ ನಿಂತು ನಲಿಯುತ್ತಾ ಭೂಮಿಯ ಹಸುರುಡುಗೆಯ ಮೇಲಿರುವ ಇಬ್ಬನಿಯ ಮೇಲೆ ಹೊನ್ನಿನ ಓಕುಳಿಯನ್ನು ಚಿಮುಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ತಂಪಾದ ತಂಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಳಿವೆ ಹೊಂಬಿಸಿಲು ರೇಷ್ಮೆಯಂತೆ ಮಿನುಗುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ರಣ ಕೊಡುವ ಕವಿ ಆಕಾಶವು ಆಷಾಡದ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಚಿನ್ನದ ಹರಿವಾಣದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಭೂಮಿಗೆ ತನ್ನ ಪ್ರೇಮ ನಿವೇದಿಸಿದಂತೆ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಕವಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಆಷಾಡದ ಶುಭ್ರ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಬೆರಗಾಗಿದ್ದಾರೆ.

‘ಸಂಜೆಯ ದಿಬ್ಬಣ’ ದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯನ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ‘ಮಾಗಿದ ಕಾಂತಿ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಸುರಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಸೂರ್ಯನ ಹೊಂಬೆಳಕು ನಾಡನ್ನು ಮನೋಹರಗೊಳಿಸಿದೆ. ಗೂಡಿಗೆ ಮರಳುವ ಹಕ್ಕಿಗಳು, ದೂಳನೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಾ ದೊಡ್ಡಿಗೆ ನಡವ ದನಗಳು, ಹಿಂಡು ಕರುಗಳು, ಕಂಬಳಿ ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಡವ ದನಗಾಹಿಗಳು, ಗದ್ದೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿರುವ ನೇಗಿಲ ಯೋಗಿಗಳು ಸಂಜೆಯನ್ನು ರಮಣೀಯವಾಗಿಸಿವೆ. ಇದನ್ನೇ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ‘ಸಂಜೆಯ ದಿಬ್ಬಣ’ ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ‘ಮಂಜಿನ ಅವತಾರ’ ದಲ್ಲಿ ಕುವೆಂಪು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆವರಿಸಿದ ಮಂಜಿನ ಕುರಿತು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆವರಿಸುವ ಬಿಳಿಯ ಮಂಜು ಮಾಗಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಮಾಗಿಯ ಮಂಜನ್ನು ‘ಕಿರಿಯ ಕನಸಿನ ಪರದೆ’ ಎಂದೇ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

‘ಬೈಗು’ ಸಂಜೆಯ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಬರಹ. ವಿಶ್ವದ ವರ್ಣಶಿಲ್ಪಿ ಸಂದ್ರಾಗಗನ ಪಟದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಸಂಜೆಯ ನೆರಳನ್ನು ಬೆಟ್ಟ, ಬಂಡೆ, ಬನ, ಮನೆ, ಹುಲಿ, ಕರಡಿ ನೂರಾರು ಚಿತ್ರಗಳು ಮರಳದಂಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಜೆಯಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣದ ಬಣ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ‘ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿ’ ‘ದಿಗಂತ ದೇವ’ ‘ನಿನ್ನ ಸಾನಿದ್ಯ’ ‘ನಿರ್ಭರತೆ’ ‘ಮಕರಂದ ಮೌನಿ’ ‘ಅಕ್ಷಯ ಅನಂತ’ ಮೊದಲಾದ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅನಂತತೆಯ ಚಿತ್ರಣ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ‘ನಿರ್ಭರತೆ’ ಯಲ್ಲಿ ಆಕಾಶ. ಭೂಮಿ. ಸಮುದ್ರ, ಮುಗಿಲು, ಪರ್ವತ. ಶಿಖರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ ಚಿರಜ್ಯೋತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಚಿಕ್ಕ ಹೂವಿನ ಬಗೆಗೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ‘ಎಲೆ ಕಿರಿಯ ಹೂವೆ ಬೆದರದಿರು; ಬೆರಗಾಗದಿರು; ನಾಚದಿರು; ಕರುಬದಿರು. ಏಕೆನೆ, ಯುಗ ಯುಗಾಂತರಗಳೂ ಅಳೆದು ಪೂರಯಿಸಲರಿಯದಿಹ ಅನಂತ ಕಾಲ ಮಾತೆ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನು ಹೆತ್ತು ಹೊರೆವಂತೆಯೆ ನಿನ್ನನೂ ಹೆತ್ತು ಹೊರೆಯುತಿಹಳು (‘ಕಿಂಕಿಣಿ’ ಪುಟ. 31. ಉದಯರವಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಮೈಸೂರು.) ಕಿರಿ ಹೂವು ತಾನು ಕನಿಷ್ಠವೆಂದು ಬೆದರಬಾರದು ನಾಚಬಾರದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹೆತ್ತು ಸಲಹುವಂತೆ ಕಿರು ಹೂವನ್ನೂ ಹೆತ್ತು ಸಲಹುತ್ತಾಳೆ ಎಂದ ಕವಿ ಅನಂತ ಕಾಲದ ಮಾತೆ ಭೂಮಿಗೆ ಯಾರೂ ಅಮುಖ್ಯರಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರೋಪಿಸುವ ಆಕೆಯ ಗುಣಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಇದೆ. ಭೂಮಿಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ‘ಅನಂತಕಾಲದ ಮಾತೆ’ ಎಂದೇ ಶ್ಲಾಘಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಿಂಕಿಣಿ ವಚನ ಕವನ ಸಂಕಲನ ಕವಿ ಕುವೆಂಪು ಕಂಡ, ಅಣುಭವಿಸಿದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ದರ್ಶನಿಕ ಚಿತ್ರಣವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು.

- [1] ‘ಕಿಂಕಿಣಿ’ – ಕುವೆಂಪು ಉದಯ ರವಿ ಪ್ರಕಾಶನ ಮೈಸೂರು. 1946
- [2] ‘ಸಾಲು ದೀಪಗಳು’ – ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆ.
- [3] ಹೊಸಗನ್ನಡ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯ ಚಿಂತನೆ- ಜಿ.ಎಸ್.ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ.